

RAADSVORSTEL

Registratienummer	Z/14/38920 / VB/14/04709
Onderwerp	Verordeningen Participatiewet
Portefeuillehouder	V. van der Horst
Contactpersoon + tel.nr.	Roos Adriaansen / 0346254266 / roos.adriaansen@stichtsevecht.nl

Ter advisering naar commissie/werksessie	Ja	Datum commissie/werksessie	2 december 2014
Ter besluitvorming naar raad	Ja	Datum raad	16 december 2014

Voorgesteld raadsbesluit

1. De Verordening Individuele inkomenstoeslag Stichtse Vecht 2015 vaststellen onder intrekking van de Verordening Langdurigheidstoeslag 2012.
2. De Verordening tegenprestatie Participatiewet, IOAW en IOAZ Stichtse Vecht 2015 vaststellen.
3. De Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Stichtse Vecht 2015 vaststellen onder intrekking van de Maatregelenverordening 2013 intrekken.

Samenvatting

In dit voorstel worden drie verordeningen die in het kader van de Participatiewet en de Wet maatregelen WWB voor 1 januari 2015 moeten worden vastgesteld, aan de raad voorgelegd. Het gaat om de Verordening Individuele inkomenstoeslag, een toeslag voor mensen die langdurig op een laag inkomen zijn aangewezen en geen zicht hebben op inkomensverbetering, de Verordening Tegenprestatie, waarin het beleid rond de maatschappelijk nuttige activiteiten die van uitkeringsgerechtigden worden gevraagd is vastgelegd en de Afstemmingsverordening, waarin de consequenties van het gedrag van uitkeringsgerechtigden op de uitkering worden vastgelegd. In de Nota Participatiebeleid die in november is vastgesteld, zijn voor zover er ruimte is voor gemeentelijk beleid in de verordeningen, beleidskeuzes gemaakt die in deze drie verordeningen zijn verwerkt.

Doel en resultaten

Met het vaststellen van de drie verordeningen legt de raad de kaders voor de uitvoering rond de drie thema's vast. Voor de verordeningen is gebruik gemaakt van de voorhanden zijnde modelverordeningen en op maat gemaakt voor de drie SWW gemeenten en toegesneden op de beleidskeuzes die we in de Nota Participatiebeleid hebben gemaakt. De verordeningen moeten in december worden vastgesteld om per 1 januari 2015 van kracht te kunnen zijn.

Reden bespreking in de raad

Op grond van artikel 8 en 8a van de Participatiewet dient de gemeenteraad het beleid rond de uitkeringen en rond re-integratie en tegenprestatie vast te leggen. Op basis van deze artikelen zijn nog diverse verordeningen rond het re-integratiebeleid op de stellen over bijvoorbeeld het bepalen van de loonwaarde, de regels bij loonkostensubsidie, het beschut werken en de zogenaamde no-risk polis, evenals de verordening studietoelage. Deze verordeningen hoeven niet voor 1 januari 2015 gereed te zijn, maar kunnen tot 1 juli 2015 vastgesteld worden.

Context en kaders

Op 1 januari 2015 gaan de Participatiewet en de Wet Maatregelen WWB in. Deze wetten behelzen een groot aantal wijzigingen binnen de Wet Werk en Bijstand (die per 1 januari 2015 overgaat in de Participatiewet), waarop de gemeente beleid moet ontwikkelen.

In de Nota Participatiebeleid is het beleid op de thema's van de drie verordeningen ontwikkeld. Dit is verder in de verordeningen uitgewerkt, naast diverse technische wijzigingen. Zo zijn verwijzingen naar de WWB veranderd in verwijzingen naar de Participatiewet.

Argumenten

Verordening Individuele inkomenstoelage

De verordening individuele inkomenstoelage komt in de plaats van de langdurigheidstoelage. De individuele inkomenstoelage lijkt sterk op zijn voorganger, maar wijkt hiervan af op het punt van de individuele beoordeling: per aanvraag dient te worden beoordeeld of de belanghebbende, gelet op zijn omstandigheden, voldoende inspanning heeft geleverd om tot inkomensverbetering te komen. In de verordening dienen keuzes gemaakt te worden wat betreft de doelgroep en inkomensgrens, wat onder "langdurig laag inkomen" wordt verstaan en welke bedragen worden gehanteerd. In de nota Participatiebeleid is de doelgroep bepaald op mensen met een inkomen tot en met 110% van het minimum inkomen en is langdurig gedefinieerd op 3 jaar.

De nota bevatte een analyse van de huidige aantallen cliënten die voor de langdurigheidstoelage in aanmerking kwamen en de hoogte van de langdurigheidstoelage, maar nog geen voorstel voor de hoogte van de individuele inkomenstoelage. Deze zijn in de voorliggende verordening uitgewerkt. Gekozen is voor een toeslag voor alleenstaanden van 365 euro en een toeslag voor gezinnen van 475 euro, te vermeerderen met een toeslag per kind van 75 euro. Deze toeslagen zijn in overeenstemming met de gemiddelde toeslagen die in het kader van de langdurigheidstoelage in de drie gemeenten werden verstrekt. (Zie de nota Participatiebeleid.)

Verordening Tegenprestatie

Al eerder is ervaring opgedaan met het opleggen van tegenprestaties, maar de verplichting om hier beleid op te ontwikkelen is nieuw in de Participatiewet. In de nota Participatiebeleid is uitgebreid ingegaan op de wijze waarop we in SWW verband invulling willen geven aan de tegenprestatie. Het onderwerp is ook onderwerp van gesprek geweest in de raadsinformatieconferenties van juni en september. Het beleidsuitgangspunt is dat van alle uitkeringsgerechtigden een tegenprestatie wordt verwacht zodra ze in de uitkerings situatie terecht komen. Vrijstelling daarop zijn bij wet geregeld (o.a. cliënten die ontheven zijn van de arbeidsplicht en alleenstaande ouders met kinderen onder 5 jaar). Uitkeringsgerechtigden hebben veel vrijheid in de keuze van de tegenprestatie. Bestaand vrijwilligerswerk en mantelzorg kan als tegenprestatie gelden als die substantieel van aard is, dat wil zeggen gemiddeld 8 uur per week voor de duur van 6 maanden. Uitkeringsgerechtigden worden direct gestimuleerd om vrijwilligersactiviteiten of mantelzorg te doen, onder de voorwaarde dat het geen belemmering vormt voor het zoeken van een baan en re-integratieactiviteiten. Een tegenprestatie wordt pas formeel opgelegd als een uitkeringsgerechtigde te weinig inspanning levert om zelf een activiteit te vinden die als tegenprestatie kan gelden. Hiervoor wordt als richtlijn een periode van 6 maanden gehanteerd, maar daarbij wordt naar de individuele omstandigheden gekeken. De verordening tegenprestatie gaat uit van maatwerk.

Afstemmingsverordening

De afstemmingsverordening komt in de plaats van de huidige afstemmings/maatregelenverordeningen. In de afstemmingsverordening wordt het beleid uitgewerkt om de uitkering "af te stemmen" op het gedrag van de uitkeringsgerechtigde. Met andere woorden: de uitkering te korten als gevolg van het niet of onvoldoende voldoen aan de aan de uitkering verbonden verplichtingen of als gevolg van misdragingen van een uitkeringsgerechtigde. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de specifiek in de verordening beschreven tekortkomingen die volgens de wet in elke gemeente op dezelfde manier bestraft moeten worden (de z.g. geüniformeerde gedragingen) en de tekortkomingen die wat ruimer omschreven zijn en waar de gemeente meer ruimte heeft in het sanctiebeleid.

Bij de geüniformeerde gedragingen is een korting van 100% van de uitkering verplicht, maar kan de korting wel verspreid worden over meerdere maanden. Van die mogelijkheid maken we gebruik. Voor de niet geüniformeerde gedragingen kiezen we voor een relatief mild sanctiebeleid. Kortingen op de uitkering kunnen immers schuldenproblematiek tot gevolg hebben en dat willen we voorkomen, zoals we ook in de raadsinformatiebijeenkomst hebben beluisterd.

De niet geüniformeerde gedragingen vallen uiteen in drie categorieën. Gedragingen van de eerste categorie (bijvoorbeeld het niet tijdig inschrijven bij het UWV) bestraffen we met een korting van 5 %, categorie 2 (o.a. het niet of onvoldoende meewerken aan het opstellen van een plan van aanpak of het niet uitvoeren van een tegenprestatie) met 20% en categorie 3 (het niet naar vermogen proberen te verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid) met 30%.

Zeer ernstige gedragingen, waarbij verbaal en/of fysiek geweld gebruikt wordt tegen medewerkers, worden strenger bestraft, met in het uiterste geval een korting van 100%. Het milde sanctiebeleid geldt dus niet bij ernstige misdragingen.

De afstemmingsverordening biedt in het algemeen de minste ruimte voor gemeentelijk beleid, behalve dan in het bepalen van de kortingspercentages. Ons uitgangspunt van een mild sanctiebeleid komt o.a. ook tot uiting in de keuze om eerder opgelegde kortingen bij uitstroom uit de uitkering en instroom enige tijd later, niet alsnog te verrekenen met de uitkering. Deze optie wordt wel in de modelverordening geboden, maar daar maken wij geen gebruik van. Dit staat los van recidive. Recidive leidt tot verdubbeling van de duur van de opgelegde verlaging van de uitkering en in het geval van recidive op recidive in sommige gevallen zelfs tot verdrievoudiging van de duur van de verlaging.

Tot slot is waar mogelijk gekozen het beleid eenvoudig te houden, zodat het de uitvoerbaarheid ten goede komt.

Deze gedragingen en kortingspercentages komen ook in het huidige maatregelenbeleid voor, maar het huidige maatregelenbeleid in de drie gemeenten is niet identiek. Er wordt momenteel in de drie gemeenten gewerkt met verschillende systematieken en verschillende percentages. Een vergelijking is daarom lastig te maken. Ook is een aantal kortingspercentages per 1 januari 2015 wettelijk bepaald.

Met dit voorstel voor de afstemmingsverordening harmoniseren we het maatregelbeleid.

Alternatieven voor oplossing en advies college

Omdat het vaststellen van de verordeningen een verplichting is voor de gemeenteraad, is hiervoor geen alternatief. De voorgestelde keuzes sluiten aan bij de nota Participatiebeleid.

Kanttekeningen/Risico's

Er zijn geen kanttekeningen of risico's te benoemen bij dit voorstel.

Betrokkenheid burgers en instellingen; burgerparticipatie

Het voorstel wordt met een adviesaanvraag aan de drie Wmo-raden en aan de cliëntenraden van Weesp en Wijdemeren aangeboden en het uitgebrachte advies zal aan uw raad worden bekendgemaakt.

Financiële paragraaf

De afstemmingsverordening en de verordening tegenprestatie hebben geen financiële consequenties, maar de verordening individuele inkomensvoetstuk wel. Het beleid rond de individuele inkomensvoetstuk

betekent een verruiming ten opzichte van de langdurigheidstoelage. Op grond van een analyse van het bestand van uitkeringsgerechtigden in Stichtse Vecht is een schatting gemaakt van de kosten van deze regeling ter beantwoording van de vraag of de regeling is uit te voeren binnen de budgetten voor het minimabeleid. Volgens deze analyse bestaan de huishoudens met een bijstandsuitkering voor 66% uit alleenstaanden, voor 20% uit alleenstaande ouders en voor 14% uit gezinnen. Uitgaande van deze verdeling voor de totale rechthebbende doelgroep van 110% WSM binnen de gemeenten en uitgaande van het gelijkblijvende aantal rechthebbenden van 354 zijn er naar verwachting 233 alleenstaanden, 71 alleenstaande ouders en 50 gezinnen die in aanmerking komen. Rekenend met gemiddeld 1,7 kind per alleenstaande ouder/gezin bedragen de totale geschatte kosten voor Stichtse Vecht € 155.000.

In Stichtse Vecht staat voor de langdurigheidstoelage in 2014 een bedrag begroot van € 140.000. Binnen de budgetten minimabeleid/bijzondere bijstand kan voor de meerkosten van € 15.000 ten opzichte van het begrote bedrag voor de langdurigheidstoelage voldoende dekking worden gevonden.

Uitvoering

De verordeningen gaan in per 1 januari 2015. De uitvoering is betrokken bij het opstellen van de verordeningen.

Terugkoppeling/evaluatie

De verordeningen zijn sterk verbonden met de Nota Participatiebeleid Stichtse Vecht, Weesp en Wijdmeren 2015-2018. De kaders en doelstellingen in deze nota, zullen in 2015 nauwgezet worden gemonitord en zo nodig aangepast worden. Dit kan ook tot aanpassing van de verordeningen leiden.

Communicatie

Bekendmaking van het besluit zal op de gebruikelijke wijze plaatsvinden en de verordeningen zullen online worden gepubliceerd.

De verordeningen zijn juridische instrumenten waarin de rechten en plichten van uitkeringsgerechtigden geregeld binnen de geldende wettelijke kaders. In die zin ze ook voor direct belanghebbenden relevant. Over de inhoud wordt in overleg met communicatie en de uitvoeringsorganisaties met belanghebbenden gecommuniceerd. De verordeningen lenen zich door hun juridische vorm niet voor publiekscommunicatie.

11 november 2014

Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht

Gemeentesecretaris

Burgemeester